

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

704. Qualis esse debeat dictus metus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

lud collatum alteri, tenent Azor. *loc. cit.* Paris. n. 28. aliàs vero eà opus non esse tenent iidem Azor & Paris. n. 23. citans Rebuff. *de paris. posses.* n. 179. n. 328. Coraf. *de benef. p. 1. c. 8. n. 11.* Nav. *in c. accepta de restit. spoliar. opposit.* n. 15. Card. Paris. *conf.* n. 165. vol. 4. qui etiam *conf.* 66. n. 1. vol. 4. dicat, renuncianti ob metum dari regressum. Ad illud vero, quod jus extinctum per talem resignationem meticulousam non reviviscat sine nova collatione, ait Paris. n. 25. id procedere, nisi aliud interveniat, per quod sequatur integra restitutio, juxta *c. ab exordio. d. 31.* uti & Azor *loc. cit.* dicit, ad reviviscantiam istius juris extincti satis esse restitutionem in pristinum jus: quin etiam Paris. n. 27. dicit, quod restitutio Judicis fungatur vice collationis. Atque in his jam pro praxi

3. Inferuntur plura primò: Ante restitutionem illam faciendam per Judicem non posse renunciare jure & cum bona conscientia tenere & ministrare in beneficio per metum resignato, & ejus fructibus uti; eo quod titulum perdiderit, & beneficium licite teneri nequeat sine titulo canonico, juxta *c. 1. de reg. juris in 6.* Paris. n. 29. 30. & 31. & ex eo Azor *cit. q. 2. § verum querat.* Secundò: non posse illum resignantem titulo taliter resignati beneficii promoveri ad ordines. Azor. *ibid.* Paris. n. 32. citato Nav. *ubi ante n. 22.* Tertio non teneri taliter resignantem amplius ad horas. Azor. *loc. cit.* Paris. n. 33. ex Nav. *ubi ante n. 21.* Quarto, talem si post resignationem metu factam permanferit in possessione per triennium, non frui privilegio regulæ de triennali poss. Azor. *loc. cit.* Paris. n. 35. ex Rebuff. *de paris. poss.* n. 315. Qui tamen cum eodem Rebuffo *ibid.* n. 328. docent, quod, si talis antequam ex metu resignavit, illud beneficium possederit pacifice per annum, & dein illud post dictam restitutionem possederit pacifice per biennium, fruatur beneficio dictæ regulæ, ac habeatur, ac si possessio nunquam fuisset interrupta; eo quod, cum quis pristino juri restituitur, in illud ex toto redeat, juxta *l. quod si minor. § de restit. ff. de minoribus.* Illud hic notat Paris. n. 38. quod inferentes metum, ut fiant resignationes beneficiorum, sunt excommunicati, citans Rebuff. *in pr. tit. de resign. extorta n. 3.* & Dd. communiter in *Clem. multorum.* Item. n. 39. quod priventur beneficiis, si quæ habent, pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. de mod. amit. benef. n. 48.* quod intellegendum erit juxta terminos citate *Clem.*

Questio 704. Qualis esse debeat dictus metus?

1. Respondeo primò: Debet esse metus gravis, seu cadens in constantem virum. Castrop. *cit. §. 5. n. 2.* Azor. *cit. c. 26. q. 1.* Paris. *l. 13. q. 1. n. 52.* juxta communem & receptam omnium sententiam, ut Paris. non enim omnis metus gesta rescindit, sed solum qui justus est, juxta *l. metum. ff. quod metus causa. c. ult. de appellat.* Paris. n. 53. Justus autem metus dicitur, qui cadit in constantem virum, *c. cum dilectus. c. veniens. e. consultationi. quod metus causa.* Paris. n. 54. citans præter dictos textus Card. Paris. *conf.* 10. n. 56. vol. 1. Mascard. *in c. 1. n. 24. de offic. deleg. &c.* Cum autem varia sit hominum conditio, alii constantissimi, constantes alii, aut magis timidi, Judici arbitrandum relinquitur, an metus hic & nunc sit justus. Paris. n. 58. & 59. citans Abb. *in c. cum virum. n. 8. de regular.* Menoch. *de arb. iud. casu. 135. n. 2.* Covar. *de spons. p. 2. c. 3. §. 4. n. 8.* Card. Paris. *conf.* 53. n. 60. &c. De quo arbitrabitur Judex juxta qualitatem personarum, cum minor metus cadat in pue-

rum quam in virum. Paris. n. 60. citatis pluribus, Azor. *cit. q. 1. ubi in fine ait:* metus justus centerit habità ratione personarum; nam in meticulousis, in senibus & literatis minor metus sufficeret. Item minor fit metus ubi adest, quam ubi abest Princeps. Paris. n. 63. citans Card. Paris. *conf.* 66. n. 4. vol. 4. Oldr. *conf.* 251. col. 1. Cravett. & c.

2. Respondeo secundo in specie: Respektu omnium timor mortis vel cruciatûs inducit metum justum. Paris. n. 64. citans Card. Paris. *conf.* 60. n. 12. vol. 4. Alex. *conf.* 253. n. 3. etiam si actualiter vis non inferatur; eo quod quis non teneatur expectare vulnus. Paris. n. 65. & 66. ex Card. Paris. *conf.* 53. n. 57. & seq. vol. 4. modò persona, quæ mortem vel cruciatu minatur, sit talis, quæ valeat & soleat tales minas ad effectum deducere, & sint minæ atroces. Paris. n. 115. Et sic, si quis resignavit beneficium ob metum mortis vel cruciatûs corporis, resignatio est nulla. Paris. n. 111. dicens in hoc concordare omnes.

3. Secundo metus excommunicationis est justus & cadens in constantem virum. Paris. n. 134. 141. citans Hostiensis & Dd. communiter in *c. dilectus. quod metus causa.* Non licet injusta excommunicationis sententia non liget quo ad Deum, nocet tamen quo ad participanda Sacramenta, & talis excommunicatus parere debet, ne ex superbia ligetur, qui prius ex pravitate sententiæ absolutus tenebatur, ut dicitur *c. hic. 13. q. 3.* unde justum metum inducit. Paris. n. 195. Adeoque renuncians beneficium ob timorem excommunicationis imminentis, de qua fuit ei comminatum per Episcopum, Vicarium, vel alium Ordinarium, si non renunciaret, potest dicere resignationem nullam, & ad beneficium redire, quia nulla est, & non tenet talis resignatio. Paris. n. 129. citans Cardin. in *Clem. uni. de renunc. n. 7.* Decium *in c. ex parte, de rescrip. n. 25.* Barbat. *conf.* 30. l. 3. &c.

4. Tertio periculum amissionis omnium bonorum inducit metum justum, Paris. n. 144. juxta *gl. in c. 2. quod metus causa.* Equiparatur siquidem hic metus metui mortis Paris. n. 145. citans Ruin. *conf.* 23. n. 9. l. 1. Decium *conf.* 690. n. 8. Menoch. *de arb. iud. cas. 135. in fine Mascard. de prob. concl. 1051. n. 54.* Procedere id ipsum in amissione majoris partis bonorum, tradit Paris. n. 155. citans Abb. ac dicens communem. Pro quo etiam allegat *c. frequens. de restit. spol. in 6. ubi in actu odioso equiparantur omnia bona, & major pars.* Unde jam nulla erit resignatio beneficii facta ob metum amissionis omnium bonorum. Paris. n. 143. citans Coraf. *de benef. p. 1. c. 8. n. 10.* Card. Butr. Abb. & Dd. communiter in *c. 2. quod metus causa.* Subjungit tamen Paris. n. 157. quod, qui resignant ob metum amissionis patrimonii, peccent, nihilominus licite restituantur in odium inferentium metum, pro quo citat Innoc. in *c. 2. quod metus exusa.*

5. Quarto etiam præceptum comminatorium privationis dignitatis vel carceris latum à Rege aliquo vel Principe, inducit justum metum ad effectum, ut ex eo facta resignatio annullari seu rescindi possit. Paris. *cit. q. 1. n. 183.* dicens communem, juxta quam consuluerunt, ut ait, duo præclarissimi DD. Decium *conf.* 209. & Ruin. *conf.* 121. l. 3. addit Paris. n. 188. ex eodem Ruino *loc. cit. n. 11. l. 2. 13.* satis ex literis Regis constare de metu, cum Epistola plene probet intentionem scribentis, si appareat ejus manu scripta, vel habeat Regis sigillum. Porro, quod attinet ad actualem incarcerationem, pro-

probat ea iustum metum; & vel hinc resignatio facta ab incarcerato (inrellige non solum vi potestatis laica, de qua loquitur *Clem. multorum*, sed etiam vi potestatis Ecclesiastica) non tenet, sed est rescindibilis. *Parif. n. 116. & 117.* Ad hoc autem, ut actus gestus in carcere dicatur per vim & metum, duo debere copulativè concurrere, nempe quòd incarceratio sit iniusta, & quòd ordinata ad illum actum faciendum, sive quòd carceratio conducat ad commodum carcerantis, vel ejus conjunctorum, tradit *Card. de Luca. de benef. d. 78. n. 7.* Et sic requiritur quoque, ut compulsio ad resignandum proveniat ab eo, qui incarceravit; secus enim est, si ab alio; nam si quis instante Fisco, vel alio in vinculis detineretur, & cum tertio contractum iniret, utique non diceretur metu carceris celebratus, nisi cum persona, ad cujus petitionem fuit detentus, contraheret. *Parif. n. 120.* dicens communem ex adductis per *Burfatt. conf. 72. n. 34. vol. 1.* Si tamen renunciatio facta statim, postquam exivit carcere, valida erit, si constet metum cessare. *Parif. n. 121. & 122.* Secus si viger causa metus præambuli, quamvis renunciaverit sponte, & ex intervallo secuto, tamen metus durare videtur. *Parif. n. 123.* qui etiam *n. 124.* id exemplificat in eo, qui ductus extra carceres renunciat, ne reducat ad carceres. Porro carcer in hoc proposito dicitur quilibet locus, à quo quis liberè discedere nequit. *Parif. n. 128.* citans *Burfatt. conf. 72. n. 34. vol. 1.*

6. Respondeo tertio: Sufficit metus iustus, etiam si non sit incusus directè possidenti beneficium, sed ejus fratri, vel alteri conjuncto ad istum effectum, ut inde resulter dicta nullitas resignationis. *Card. de Luca de benef. d. 78. n. 6.* sic etiam *Parif. n. 86.* ait, metum iustum esse respectu patris, dum periculum imminet filii. *Item n. 69.* iustum metum esse timorem mortis affinium, & ut habet *n. 70.* amissionem omnium bonorum. Atque ita concludit *n. 158.* renunciationem dici metuliosam, & hinc nullam, si fratri, vel consanguineo imminet periculum, vel decineantur in carcere, & ob hunc metum frater, vel alter renunciat beneficio, pro quo citat *Card. Parif. conf. 5. n. 161. vol. 3.* *Nav. in c. accepta. opposit. 5. n. 1.* *Felin. in c. Ecclesia 8. Maria. de constitut. n. 99.* &c. qua tamen intelligenda juxta dicta paulò ante, dum ipse frater, pater, consanguineus injustè detinentur in carcere, ut *Parif. n. 161.* nam juris executio non inducit metum, nec injuriam. *l. injuriam. §. 1. ff. de in injuria.* Item ut ad effectum extorquendi resignationem fiat incarceration. Ut *Parif. n. 165.*

7. Respondeo quarto: Metum reverentialem, v. g. Cardinalis, Episcopi, parentis, &c. vitare resignationem, seu reddere illam refundendam, tenebunt consequenter, qui doceat, quòd sola causa reverentia sufficiens est, ut rescindatur contractus; quales sunt *Mascard. de probat. concl. 1051. n. 15.* *Ruin. conf. 60. l. 3.* *Castren. Ripa &c.* quos refert *Parif. cit. q. 1. n. 170.* Negativam, seu metum reverentialem non vitare renunciacionem, tenent cum *Buttio in c. cum inter. not. 4. n. 5.* alii apud *Parif. n. 166.* distinguit ipse *Parif. n. 172.* citans pro hac distinctione *Bartol. in l. si ob turpem. ff. de condit. ob turp. causam. col. 2. in fine.* & plures alios, eique inhaeret *Azor. loc. cit.* nimirum vitari resignationem, si adsint mixtae verbera, secus si abint. Hæcque minas inducere iustum metum juxta qualitatem inferentis, & illius, cui inferuntur, spectata nimirum personam minantis, an promptus sit & solitus

statim exequi, quod minatur, an ferox, injustus &c. & persona, cui inferuntur, an timidus, vilis &c. tradit *Parif. d. n. 174.* citato *Mascard. ubi ante n. 18.* *Menoch. de arb. cas. 136. n. 11.* *Cravet. Ruin. &c.* Unde jam, ait *n. 177.* quòd, si quis precibus Episcopi resignet, non poterit inde annullari resignatio, quamvis aliàs precès Superiorum sint mandatum. Quòd ipsum tamen limitat *n. 180.* nisi ille Episcopus, vel Ordinarius soleat in Clericos suis votis non obsecundantes savire, ita ut in hoc casu rogamina inducerent iustum metum, pro quo citat *Abb. in c. Abbas. n. 4.* *Card. Parif. conf. 66. n. 3. vol. 4.*

Quaestio 705. An, & qualiter metus iustus probandus?

1. Respondeo ad primum: Cum metus illatus non credatur, nec praesumatur. *Azor. cit. q. 1.* *Parif. cit. q. 1. n. 71.* citans *Alciat. conf. 60. n. 20. vol. 4.* *Card. Parif. conf. 5. n. 168. vol. 4.* *Bald. conf. 63. q. 1. l. 1.* *Mascard. de prob. concl. 1051. &c.* quia delictum non praesumitur. *l. merito. ff. pro socio. Parif. n. 72.* alleganti se renunciaste ex metu incumbit onus id probandi. *Azor. loc. cit. Parif. n. 74.* citans *Mascard. de probat. concl. 1052. n. 1.* *Card. Parif. conf. 26. n. 66. vol. 3.* *Rebuff. de resiss. contract. gl. 12. art. unic. n. 2.* cum quòd metus clam inferri soleat. *Parif. n. 76.* & consistat in mente, (dicitur namque instantis periculi, vel futuri causam mentis trepidatio. *l. 2. ff. qua metus caus. Parif. n. 77.*) difficilis reputatur probationis. *Parif. n. 75.* citans *Menoch. de arb. cas. 216. n. 15.* *Card. Parif. conf. 83. n. 61. &c.*

2. Respondeo ad secundum: Metus imprimis probatur per testes *Parif. n. 80.* sic communiter scribere inquit DD. post *Abb. in c. super hoc. de renunc. & in c. 2. de resiss. Spol.* magisque creditur duobus testibus deponentibus de metu, quam mille deponentibus de spontanea voluntate, eò quòd illi deponant de minis, tormentis, & similibus, quæ sensibus percipiuntur; hi de voluntate interna, solum Deo nota. *Azor. loc. cit. Parif. n. 85. & 86.* citans *Felin. in c. in nostra. de testib. col. 2.* *Alciat. de praesump. v. g. 3. praesumpt. 7. n. 5.* *Barbat. conf. 54. col. 1. l. 1.* *Card. Parif. conf. 53. n. 62. vol. 4.* *Mascard. de probat. concl. 1053. n. 1.* *Burfatt. conf. 72. n. 48.* & alios quamplur. Et quòd, qui deponunt de metu, habeant praesumptionem pro se, argumento *c. super eo. de renunc.* ubi dicitur: nulla ratio verisimile reddit, ut quis beneficium, multis fortè impensis & laboribus acquisitum, quo sustentari debet, facile sine magna causa sponte dimittat. *Parif. n. 84.* Idque multò magis procedere ait *Parif. n. 88.* dum testes probant actus, ex quibus verisimiliter metus inferri potuit. Debere autem testes speciem & qualitatem metus dicere, & debere deponere de metu in specie, & non in genere, tradit *Parif. n. 106. juncto n. 110.* citatis pluribus. Sic etiam *Tond. qq. benef. p. 1. c. 120. n. 25.* ait cum communi, metum in specie probandum, & respectu illius actus, de quo contenditur. Secundò per literas juxta *Ruin. conf. 121. vol. 4.* *Parif. n. 82.* Tertio per conjecturas & indicia. *Azor. loc. cit. Parif. n. 99.* citans *Mascard. de prob. conclus. 1052.* *Alex. conf. 156. n. 1. l. 5.* plurimos alios. Sic quoque *Tond. qq. benef. p. 3. c. 147. n. 8.* ait; metus, cum difficilis sit probationis, probatur ex conjecturis, & facti verisimilitudine, maxime quando agitur de metu illato filio à Patre. Hæc conjectura & indicia legitime, exactè, & plene probanda sunt. *Parif. n. 102.* citans *Mascard. ubi ante n. 9.* *Alciat. Boët. &c.*